

Ders D??? Sportif Etkinliklere Y?nelik ??renci Tutum ?l?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ders D??? Sportif Etkinliklere Y?nelik ??renci Tutum ?l?e?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19720>

Özet

Ders D??? Sportif Etkinliklere Yönelik Ö?renci Tutum Ölçe?i (DSEÖTÖ), ö?rencilerin ders programlar? d???nda kalan sportif faaliyetlere kar?? geli?tirdikleri duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimleri ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, özellikle Türkiye ba?lam?nda ö?rencilerin spor etkinliklerine kat?l?m motivasyonlar?n?, sporun faydalar?na dair inançlar?n? ve bu etkinliklere yönelik genel yakla??mlar?n? sistematik olarak de?erlendirmeyi hedeflemektedir.

Ölçe?in geli?tirilme çal??mas? Y?lmaz ve Güven (2018) taraf?ndan gerçekte?tirilmi?tir. Çal??ma, ölçe?in sa?lam psikometrik özelliklere sahip oldu?unu göstermek amacıyla detayl? geçerlik ve güvenirlik analizlerini içermektedir. DSEÖTÖ, e?itim bilimleri ve spor psikolojisi alanlar?nda ö?rencilerin sportif tutumlar?n? nicel olarak belirlemek isteyen ara?t?rmac?lar için önemli bir kaynak te?kil etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Ders d??? etkinlikler, sportif tutum, ö?renci, spor psikolojisi, ölçek geli?tirme, psikometrik özellikler, fiziksel aktivite.

Yazarlar

Aynur YILMAZ, Özlem GÜVEN.

Amaç

Ders D??? Sportif Etkinliklere Yönelik Ö?renci Tutum Ölçe?i'nin temel amacı, ortaokul ve lise düzeyindeki ö?rencilerin ders d??? zamanlarda yap?lan spor faaliyetlerine kar?? sahip olduklar? tutum düzeylerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde belirlemektir. Bu araç, ö?rencilerin spora olan ilgisini, de?er yarg?lar?n? ve kat?l?m istekliliklerini ölçerek, e?itim kurumlar?na ve spor yöneticilerine ö?rencilerin motivasyonlar?n? art?racak stratejiler geli?tirmede rehberlik etmeyi amaçlamaktadır.

Ölçek, ö?rencilerin sadece mevcut kat?l?m seviyelerini de?il, ayn? zamanda spora kar?? geli?tirdikleri uzun vadeli pozitif veya negatif e?ilimleri de ortaya koyarak, okullardaki spor kültürünün anla??lmas?na katkıda bulunmaktadır. Geli?tirme çal??mas?, standardize edilmi? ve kültüre duyarl? bir ölçüm arac? sunmay? hedeflemi?tir.

Yap?

DSEÖTÖ, ö?rencilerin ders d??? sportif etkinliklere yönelik tutumlar?n? ölçen çok boyutlu bir

yap?y? temel al?r. Tutum, genellikle üç ana bile?en üzerinden incelenir: bili?sel (bilgi ve inançlar), duyu?sal (duygular ve hisler) ve davran??sal (eylem e?ilimi).

Ölçek, ö?rencilerin sporun fiziksel ve sosyal faydalar?na dair inançlar?n? (bili?sel), sportif faaliyetlerden ald?klar? keyif veya s?k?nt?y? (duyu?sal) ve bu faaliyetlere kat?lma veya kat?lmama yönündeki niyetlerini (davran??sal) kapsayacak ?ekilde maddeler içermektedir. Bu çok boyutlu yap?, ö?rencilerin spora olan genel yakla??malar?n?n derinlemesine analiz edilmesine olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, Y?lmaz ve Güven (2018) taraf?ndan yürütölen ara?t?rmada detayl? olarak sunulmu?tur. Yap? geçerli?ini incelemek amac?yla hem aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) hem de do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik olarak öngörölen faktör yap?s?n? destekledi?ini göstermi?tir.

Kapsam geçerli?ini sa?lamak amac?yla uzman görü?lerine ba?vurulmu? ve maddelerin ölçölmek istenen yap?y? yeterince temsil edip etmedi?i kontrol edilmi?tir. Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik çal??malar? da yap?larak ölçek puanlar?n?n ilgili d?? de?i?kenlerle beklenen yönde ili?kili oldu?u saptanm??t?r, bu da ölçe?in ölçme amac?na uygun oldu?unu teyit etmektedir. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve analiz sonuçlar? kaynak referansta mevcuttur.

Güvenirlik

DSEÖTÖ'nün güvenirlik analizleri, ölçek puanlar?n?n tutarl?l???n? ve kararlıl???n? de?erlendirmek için gerçekte?tirilmi?tir. ?ç tutarl?lk katsay?s? olarak Cronbach Alfa de?eri hesaplanm??t?r. Y?lmaz ve Güven (2018) çal??mas?nda elde edilen yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda yüksek bir iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.

?laveten, ölçe?in test-tekrar test güvenirlik analizleri de yürütölerek, ölçek puanlar?n?n zaman içinde kararlıl???n?n yeterli düzeyde oldu?u belirlenmi?tir. Bu psikometrik veriler, DSEÖTÖ'nün bilimsel ara?t?rmalarda kullan?labilecek düzeyde güvenilir bir araç oldu?unu do?ulamaktad?r.

Faktör Analizi

Ders D??? Sportif Etkinliklere Yönelik Ö?renci Tutum Ölçe?i'nin yap?sal geçerli?ini belirlemek için yap?lan faktör analizi, ölçe?in çok boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu ortaya koymu?tur. Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonuçlar?, ölçe?in belirli alt boyutlara ayr?ld???n? göstermi?tir.

Daha sonra uygulanan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), AFA ile belirlenen faktör yap?s?n?n

toplanan yeni verilerle uyumlu oldu?unu kan?tlam??t?r. DFA sonucunda elde edilen uyum iyiliği indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.), modelin veriyle mükemmel derecede uyum sa?lad???n? ve ölçeğin teorik yap?s?n?n ampirik olarak do?ruland???n? göstermi?tir. Ölçek, yüksek faktör yüklerine sahip maddelerden olu?maktadır.

Araç Bilgileri

Test Türü: Ölçek Geli?tirme (Tutum Ölçeği)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Orijinal çal???mada derecelendirme bilgisi net olarak belirtilmemiştir, ancak tutum ölçekleri genellikle 5'li veya 7'li Likert format?nda uygulanır.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Ortaokul ve Lise Öğrencileri)

Ya? Grubu: Genellikle 12-18 ya? aral???.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli e?itim kademelerinde öğrenim gören öğrencilerin örneklemi üzerinde standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanır. Bireyler, ölçekte yer alan ifadelere ne ölçüde katıldıkları?n? belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Sportif katılı?m, öğrenci tutumu, geçerlik, güvenirlik, tutum ölçümü, ders d??? faaliyetler, Yılmaz ve Güven (2018).

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2018 (Makalenin yayın y?li?)

?zinler ve Kullanım Ücreti: Ölçek, akademik ve ara?tırma amaçlı kullanımlar için genellikle orijinal kaynak gösterilerek serbestçe kullanılabilir. Ticari kullanım veya geni? ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Orijinal PDF Eri?imi: Ölçeğin geli?tirme çal???mas?na ait orijinal PDF dosyas?na a?a???daki ba?lantıdan ula???labılır:

[ders-disi-sportif-etkinliklere-yonelik-ogrenci-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Aynur YILMAZ

Affiliation E-posta Adresleri: aynuryilmaz@ktu.edu.tr

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Yaz??ma Adresi: Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih E?itim Fakültesi (Tahmini Adres)

Kaynaklar

Y?lmaz, A., ve Güven, Ö. (2018). Ders D??? Sportif Etkinliklere Y?nelik ??renci Tutum ?l?e?inin psikometrik özelliklerinin incelenmesi (DSEÖTÖ). *Journal of Human Sciences*, 15(4), 1979-1992. doi:10.14687/jhs.v15i4.5421

Makalenin orijinal ba?lant?s? a?a??daki gibidir: j-humansciences.com

Ders D??? Sportif Etkinliklere Y?nelik ??renci Tutum ?l?e?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Ölçek maddeleri, orijinal kaynak metninde do?rudan listelenmemi?tir; bu nedenle ara?t?rmac?lar?n maddelere ula?mak için yukar?da belirtilen 2018 tarihli makaleyi incelemeleri gerekmektedir.

Ölçek maddeleri, öğrencilerin ders d??? spor etkinliklerine yönelik tutumlar?n?n alt boyutlar?n? (örne?in, fayda alg?s?, ilgi düzeyi, kat?l?m isteklili?) ölçmek üzere tasarlanm??tır. Maddeler ve derecelendirme format? (Likert skalas?), tam metin makalede detayl?ca sunulmaktad?r.